

CO KDYŽ ZEMŘU, NEŽ SE PROBUDÍM

The background of the cover features a man lying in a hospital bed, appearing to be in a medical emergency. He is wearing a white hospital gown and has a nasal cannula. The background behind him is a dark, rugged mountain range. The entire scene is overlaid with a red, glowing ECG (heart rate) line that starts on the left and extends across the top of the title. The overall color palette is dominated by dark reds, oranges, and blacks, creating a sense of urgency and danger.

Jak vyřešíte svou
vlastní vraždu?

THRILLER

EMILY KOCH

**CO KDYŽ ZEMŘU,
NEŽ SE PROBUDÍM**

Copyright © Emily Koch 2018

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Jitka Fialová, 2019

Cover © Kreatika s.r.o., 2019

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2019

ISBN 978-80-7642-204-9 (pdf)

CO KDYŽ ZEMŘU, NEŽ SE PROBUDÍM

Jak vyřešíte svou
vlastní vraždu?

EMILY KOCH

VENDETA

Mattovi

*Mozek je širší než nebe
vždyť dáš-li ty dva vedle sebe
snadno ho obsáhne –
včetně tebe*

Emily Dickinsonová

Kdo do noci může promluvit, neví, jak je temná.

Julia Tavalarová

Ještě voní spánkem. Přitisknu ji k sobě, zády opřený o myčku nádobí, a dívám se dolů po linii její páteře: nad pasem denimových šortek se vlní černobílé proužkované tričko a křivky bledých nohou směřují ke kotníkům. Neobejme mě. Ohnu prst, vsunu jí ho pod bradu a snažím se jí hlavu zvednout, abych ji mohl políbit. Kéž by mi to dovolila – tohle všechno by hned bylo za námi, to vím. Jak váhá, čelist mé ruce vzdoruje: na kůži mě hřeje její dech. Pak se mi začíná zdát, že odpor slábne; už je z toho taky unavená. Dokonce si ani nedokážu vzpomenout, čím to vlastně začalo. Ona snad ano?

Doufám ale marně. Dlaní se mi opře o břicho, a jak hlavu odvrací z dosahu mých prstů, světlé vlasy jí spadnou do očí. „Nedělej to,“ řekne.

Odstrčí mě, otočí se ke kuchyňskému stolu a sáhne po lžici. Malýma rukama si rychle chystá sendviče: nabere zelný salát, pokryje jím šunku a navrch dá druhý plátek bílého chleba. Pak přes jeho střed z rohu do rohu položí nůž a všechno rázně rozřízne. Oči ke mně schválně nezvedá, ale ví, že se na ni dívám. Sumíněně staženými ústy na nůž ještě jednou, zbytečně, zatlačí hranou ruky.

„Nebud' taková.“ Přikrčím se, abych měl obličej ve stejné výšce jako ona, a snažím se zachytit její pohled. Tváře teď má broskvově růžové. „Pojď's námi. Vybrali jsme pár snadných tras, můžeš to znova zkusit. Minule se ti to líbilo...“

„To je tvůj koníček, Alexi. Nemusím to dělat taky.“ Ze sendvičů vymačká vzduch, pevně je zabalí do několika

vrstev přilnavé fólie a hodí si je do batohu. Kromě nich tam má lahev vody a světle oranžovou podrobnou mapu kopců a vřesoviště Quantocks; včera večer jsem viděl, jak ji vytahuje z poličky na knihy.

„Prostě by bylo hezké, kdybys tam s námi byla.“ Ruce dám za záda, protáhnu je a zakroužím rameny. Cítím se silný, připravený na pěkný výstup na sráz nad řekou Avonou v údolí Gorge. Těším se na dobře známou bolest, která přijde potom, na důvěrně známý pocit, že tělo dostalo pořádně zabrat. „Nemusíš lézt, jestli nechceš.“

Batoh zapne na zip, přejde ke skříni, a když vytahuje sportovní boty, ty moje shodí na podlahu.

Kousnu se do jazyka, abych se nezeptal, jestli se hodlá obtěžovat s tím, aby je zvedla. Radši řeknu: „Prosím. Nechci se rozejít takhle.“

Do večera možná vyměkne. Dlouhá procházka jí pomůže vyčistit si hlavu.

Ten dopis mi stále leží v hlavě. Potřebuju jí o něm říct, ale za téhle situace ne. Musím vystihnout ten pravý okamžik.

Vkleče si obouvá tenisky a na paty došlápne tak naštvane, že div neztratí rovnováhu. Ještě s tím chvíli počkám, dám jí čas dojít k závěru, že mě má zase ráda; zkusím to, až bude v dobré náladě. Vstane, podívá se na sebe do zrcadla u předních dveří a rty si přetře balzámem. Na svůj odraz se ani neusměje.

Nebo bych to měl udělat teď, když se náš vztah už nemůže nijak zvlášť zhoršit?

„Beo, je tu něco...“

Jde mým směrem, ale na mě se ani nepodívá, a popadne ruksak, který leží na podlaze u mých nohou. Sleduju její pohled: strelila okem po hodinách na stěně nad dřezem. Ne – tohle není ta pravá chvíle. Slíbil jsem Eleanor a Tomovi, že je vyzvednu před půl devátou. A stejně na to teď

nechci myslet. Potřebuju pauzu. Jsem nervózní, jen na ten dopis, na ta obvinění pomyslím. V hlavě mi vyskakují otázky, které mě už nějakou dobu ruší při práci, kvůli kterým s Beou mluvím nabroušeně a budím se ze spaní. Co jsem to udělal?

Později. Povím jí o tom později.

S batohem přes rameno sáhne do misky pod zrcadlem pro klíče od svého auta a otevře dveře.

„Hezky si to užij,“ řeknu snaživě, i když něco ve mně by ji nejradši vyprovodilo s nějakou sarkastickou poznámkou nebo šlo ke dveřím a cestu ven jí zahrazovalo tak dlouho, dokud by mě nevzala na vědomí. Proč při udobřování musím první krok udělat vždycky já? Rozhodně to není tím, že je to pokaždé moje vina. „Vypadá to, že bude vedro. Máš s sebou dost pití?“

Pozastaví se na prahu a stále zády ke mně si opře hlavu o zárubeň. Potom vyjde ven a dveře za sebou zavře.

Ani se se mnou nerozloučí.

1

„Takže čím to uvedeš?“

Přesně tak se mě ptával vedoucí zpravodajství, jen co jsem vkročil do jeho kanceláře. Lesklou plešatou hlavu při těch slovech ani neodvrátil od monitoru. Jeho znepokojivě útlé prsty při tom jako pavoučí nohy poskakovaly po celé klávesnici a vystrčený dolní ret mu kmital spolu s tím, jak neslyšně vyslovoval, co právě psal. Ode mě se očekávalo, že ze sebe okamžitě vychrlím odpověď. První větu nového článku. Tu, co říkáte přátelům v hospodě, když chcete upoutat jejich pozornost. S nejdůležitějšími informacemi, aby čtenář i v případě, že zbytek přeskočí, měl celkovou představu, oč v něm jde.

Coby reportérské ucho jsem zpravidla vykoptal několik vět, zatímco jsem oči nespouštěl z koberce s hnědými čtverci a potil se v obleku a kravatě. Přál jsem si, aby se do toho někdo vložil a vysvětlil mi, jak se s úvodem vypořádat. Taky jsem mohl zkusit Billa předběhnout a ještě než na mě stihl vyštěknout, zaskočit ho otázkou: „Čím chcete, abych začal?“ Několikrát se mi to osvědčilo, ale pak mu došla trpělivost. Odtrhl zrak od monitoru, na kancelářské židli popojel od psacího stolu, ruce si zlehka položil na břicho ve tvaru medicinbalu, a spustil: „Nevím, Alexandře. Pověz mi to ty! Milý zlatý, že ty potřebuješ, abych tě při tom držel za ruku?“

V té době jsem se domníval, že není možné, abych někdy někým opovrhoval víc, než pohrdám Billem, ani že mě nikdo nemůže úmyslně pokořit víc než on. Avšak jak se ukázalo, v obojím jsem se mýlil.

Pokusil jsem se tedy o jinou odpověď, ačkoli se mi při pohledu na jeho růžovoučký odulý obličej vždycky zastavilo myšlení. A on si potom neodpustil svou zamilovanou větičku, kterou s potěšením vykřikoval na celou redakci, dokonce i když jsem mu potom článek odevzdal v perfektní podobě: „Nechceš po mně, abych ti taky utřel prdel?“

Vzhledem ke stavu, v jakém nyní jsem, ironii té poslední otázky prostě nemůžu nedocenit. Slýchal jsem ji čtyři roky zhruba jednou za týden, ale ani ve snu by mě nenapadlo, že doopravdy budu potřebovat, aby mi někdo dennodenně myl zadek ještě dřív, než mi bude třicet.

Naučil jsem se úvodní věty promýšlet na zpáteční cestě pěšky z tiskových konferencí nebo za volantem auta, když mi někdo poskytl interview. Co na mě nejvíc zapůsobilo? Co je nejdůležitější, která informace mě zaujala nejvíc? Jak do úvodu nahustit dvě, možná tři věci, a přitom nepřesáhnout pětadvacet slov? („Krátké je sexy,“ zavrčel na to konto zpravidla Bill.) Když jsem pak prošel dveřmi redakce deníku *Bristol Post*, mohl jsem si okamžitě sednout a psát, protože jsem už věděl, jak na to chci jít.

Se začátkem tohoto příběhu ale problém mám. V hlavě mi zní Billův hlas: radí zaměřit se rovnou na tu nejdramatičtější část. Jak jsem skončil v nemocnici, jaká křivda se mi stala, jaký žal mě potkal, co to bylo za podvod a tak dále. To je podle mě nabíledni. Já vám ovšem chci vyprávět jiný příběh, ten, který se dá shrnout do jediné otázky: Co teď se mnou bude?

Úvodní řádky článku, jak by si ho přál Bill, bych dal dohromady snadno. Ale té verze, co chci já? To už je těžší. Háček je v tom, že úvod nemůžete napsat, dokud nevíte, jak příběh skončí. Proto mám v záloze dvě varianty:

Lékařský zázrak v Bristolu: pacient se po dvou letech probral z kómatu a nyní se raduje z opětovného setkání se svými nejbližšími.

Nebo:

Bristolský horolezec, který od pádu do soutěsky řeky Avony ležel v kómatu, nyní po dvou letech zemřel.

Každý si myslí, že za mýma očima je tma.

Všichni očekávají, že až se proberu, budou mi muset vyprávět, co všechno se za ty měsíce ztraceného času přihodilo. Věřili, že se vzbudím, samozřejmě. Ze začátku. Ale asi tak po roce – tehdy jsem totiž už podruhé slyšel, jak sestřičky plánují silvestrovské oslavy – jsem to zjistil: moji nejbližší příbuzní měnili názor. Poznal jsem jim to na hlase, když stáli u mé nemocniční postele. Naděje a pevné odhodlání vystřídala únava a pochybnosti.

Naděje na konec – na jakýkoli konec – sváděla vyrovnaný boj s očekáváním, že nějaká známka života se přece jen ukáže. Byl by ten závod probíhal jinak, kdyby znali pravdu o tom, co a jak se stalo, když zazněl výstřel ze startovní pistole? Kdo ví? Za daných okolností získávala navrch naděje, že se blíží konec.

A kdo jim to může vyčítat? Určitě vypadám jako živá mrtvola. Nemůžu mluvit, nedokážu se pohnout. Nedovedu jim nijak sdělit, že slyším každé slovo, které řeknou.

Život, jak jsem ho znal, skončil krátce po mých sedmadvacátých narozeninách. Teď se hodiny, dny a měsíce slévají, což mi představu o běhu času komplikuje; s jistotou vím jen jedno: jsem při vědomí dvoje Vánoce – nemůžete si nevšimnout, když koledníci na oddělení obcházejí každou postel, a proto předpokládám, že tu trčím jako ve vězení už dva roky. Když o mně lékaři a sestřičky mluví, používají výrazy jako „kóma“ a „vegetativní stav“. Nikdo z nich netuší, že jsem při vědomí; aktivitu v mém

mozku neukázaly žádné testy, třebaže si zoufale přeju, aby ji zachytily.

Sám nevím, co se mnou vlastně je. Jak můžu být ochrnutý, a přesto cítit, když se mě sestřička dotkne? Jak můžu vypadat, jako by ze mě život vyrchal, a ve skutečnosti rozumět všemu, co se kolem děje? Někdy se mi oči samy od sebe otevřou. Lékaři mým nejbližším vysvětlují: „To se stává – není důvod se vzrušovat.“ Jak ale hodlají vysvětlit fakt, že v těch nahodilých, úchvatných chvílích doopravdy vidím? Toho pacient v kómatu bezpochyby není schopen. Dobrá, přiznávám: nevidím *pořádně*. Vnímám jen tvary a šedivé odstíny. Změny v intenzitě světla. Lidské tváře ne. Ani jejich rysy. Ani barvy. I tak to ale neodpovídá mé původní představě o tom, jaké to je, být v kómatu.

Rád bych věděl, jestli jsem jediný na světě. Lékařský fenomén, o jehož existenci lékaři nemají ani netušení.

To vše směřuje k jedinému – k rozhodnutí, které musí učinit moje rodina: jestli mají šňůru ze zásuvky vytáhnout. Z toho, co lékaři říkají, vím, že na žádném přístroji nejsem, tudíž striktně vzato tady vlastně není co odpojit. Ovšem dozvěděl jsem se, že existují i jiné způsoby, jak někoho jako já nechat odejít. Bojuju o život, bojuju, aby mě udržovali při životě. Musím jim ukázat, že je tu něco, co za záchranu stojí.

Zkusil jsem se pohnout: nic. Dokonce se ani nemůžu přinutit, abych mrknul. Zkusil jsem promluvit: marně. Lékaři si žádného tělesného pokroku zatím nikdy nevšimli. Co když ale existuje nějaký jiný způsob, jak dát najevo, že moje hlava funguje? Jestli se mi podaří mozek udržovat v chodu, jestli dokážu myslet a myslet a myslet, jestli ho cvičením přinutím k co největší aktivitě, třeba se situace změní. Mohl by znovu nastartovat celé tělo. Anebo snad lékaři něco zpozorují, až mě příště odvezou na magnetickou rezonanci.

Možná mě potom chytí za ruku nebo za límec nemocniční košile – za co přesně, na tom nezáleží – a z téhle mizerie mě vytáhnou. Vrábí mi svršky, které jsem měl na sobě, vydají mi propouštěcí papíry, otevřou dveře a nechají mě odejít. Budou se mnou zase mluvit a zacházet opravdu jako s člověkem. Nějaký způsob, jak toho dosáhnout, existovat musí.

Takže takhle na tom jsem: sám sobě tu vyprávím vlastní příběh, aby můj mozek nemohl polevit v obrátkách. Kdybych ještě dělal v novinách, potěšilo by mě, kdyby tenhle úkol přistál na mém stole. Je pěkně košatý a obsahuje toho spoustu, do čeho se lze zakousnout – jak pokud jde o temnotu mého času v nemocnici, tak o temnotu, která mě sem dostala.

Jsou podrobnosti, které bych jako reportér musel formulovat opatrně, aby je redaktor nevyškrtl. Byl bych musel brát v úvahu právní kličky a postupovat tak, abych se vyhnul obvinění z podjatosti. Místní noviny by tu záležitost určitě rozmázly, a kdybych všechno dokázal předvést z dostatečného počtu úhlů pohledu, možná by o ní psaly dokonce dva dny za sebou. Pak by zprávu převzaly celonárodní deníky a přinesla by mi hned několik cen. Právě na takovém sólokapru si totiž můžete vybudovat kariéru.

Mám přesně takový pocit, jaký jsem míval, když jsem si zavolal písáčku; tehdy dávno, ještě než je pro nadbytečnost všechny propustili. Než jsme všichni začali články posílat e-mailem. Čas od času upadám v pokušení uchýlit se k novinářskému slangu – přidat extra level, abych se soustředil a mozek musel zabrat ještě trochu víc. Mohl bych taky říkat „tečka“, abych označil konec věty. A „odstavec“ před novým odstavcem. A „konec“ na závěr každého celku. Tečka. Ale těžko si tím budu komplikovat život celou tu dobu. Tečka. Tenhle příběh není rychlá zprávička

o padesáti slovech. Tečka. Mohla by to být nuda. Tečka. Odstavec.

Ale někdy si to dopřeju. Abych si mohl myslet, že nejsem úplně sám a nemluví jen pro sebe. Beru to tak, jako že se vrátily staré časy. Sedím v autě, zaparkovaném kousek od místa, kde došlo k vraždě: před zraký zděšených zákazníků restaurace Fishponds, kteří si právě pochutnávali na pravé anglické snídani, umývač nádobí probodl svého šéfa, protože několikrát nedostal za práci zapláceno. Když jsem mluvil s holičem z obchodu naproti, se slzami v očích mi vyprávěl, že ten mrtvý byl „skvělý chlap, jeden z těch, co se vždycky zastaví na kus řeči“. Obehraná písnička.

Jak po tolika letech, kdy jsem dělal reportéra, dobře vím, že vražda zasahuje do životů naprosto obyčejných lidí. Nejen těch, o nichž byste si mysleli, že si o to koledovali. Nikdo si nikdy nemyslí, že to potká právě jeho, dokud se to nestane.

„Spojte mě s písáčkou,“ požádám. V telefonu se ozve její veselý hlas s výrazným bristolským přízvukem. „Dobrej! Tak co to bude?“ Čtu jí text; ona má na hlavě sluchátka a nalakovanými falešnými nehty ťuká do klávesnice. Občas mě zarazí, aby si znění věty ověřila, podotkne, že jsem to či ono slovo použil už podruhé nebo že je moc větrno na to, aby mě dobře slyšela, ale jinak neříká nic než: „Hm. Jo. Tak dál,“ až se nakonec rozloučí. A přesně totéž si přeju teď: netoužím po tom, aby mi někdo kladl otázky nebo po mně cokoli chtěl. Mám v úmyslu vám vyložit, jak mi nezbylo než začít pochybovat o všech svých jistotách a jak děsivé je zjistit, že vám někdo chce ublížit. Prostě si chci promluvit.

To je lež. Nechci si „prostě“ promluvit. Bolí to – fyzicky to bolí – myslet na všechny ty věci, které chci udělat.

Kdybych věděl, co pro mě osud chystá, byl bych toho stihl mnohem víc. V údolí Gorge bych lezl jako první tou

nejtěžší cestou. Uváděl bych televizní show, kde bych poznával vzdálené pouště a zpovídal domorodce z kmenů, které obývají svahy nehostinných hor. Byl bych zlezl Mount Everest. Byl bych si užíval i drobností, všedních věcí. Byl bych se častěji díval na oblohu.

Kdybych se odsud mohl dostat, strávil bych noc ve své posteli pod prošívanou přikrývkou, ze které není cítit škrob, a krucinál, natáhl bych se tak, jak chci já – ne jak mě sesťřička položí a podepře polštáři. Kdyby mě v noci ve tmě vzbudil nějaký zvuk, neměl bych strach, protože bych se dokázal ubránit. Ráno bych se obrátil čelem k Bee a několik minut bych se díval, jak spí, než bych ji vzbudil. Vrhla by se na mě a hladově by mě zasypala polibky. Jedno by vedlo k druhému a potom bych to nebyl já, kdo by postel ustlal.

Dal bych si sendvič se slaninou – s křupavými slanými plátky na měkkém bílém chlebu. A hnědou omáčku. Čerstvá káva z french pressu by naplnila celý byt vůní pražených ořechů a cukru těsně před připálením; byl by tam i ledově vychlazený jablečný džus a Bea by mi podala mísu se zářivě růžovým čerstvým grapefruitem tak kyselým, že bych se zašklebil. Chodil bych – ne, běhal bych – po ulicích v dešti. Mluvil bych, mluvil a mluvil.

Od té doby, co mi nezbývá než mlčet, mám toho tolik co říct.

2

Bojuju nepřetržitě od chvíle, kdy jsem se v nemocnici vzbudil; jenom jsem vždycky nebyl na stejné straně bitevní linie. Na nějakou dobu, než se to všechno s Beou a s policií začalo tak bláznivě vyvíjet, jsem přestal chtít žít. Ne že bych to vzdal. V mysli jsem bojoval dál, jenom jsem si přál jiný konec.

Dlouhé měsíce jsem se všemožně snažil lékařům dokázat, že jsem při vědomí – usiloval jsem o to, abych pohnul různými částmi těla, pokoušel jsem se promluvit, případně dokonce třeba i jen zachrčct –, ale pak jsem toho nechal. Když prováděli testy, už jsem se neobtěžoval vyvíjet nějakou snahu a reagovat. Měl jsem nový cíl: smrt. Doufal jsem, že když si budou myslet, že nereaguju dostatečně dlouho, nechají mě jít. Vyslechl jsem dost rozhovorů mezi lékaři a mým tátou, abych věděl, že to udělat můžou. Stačí, aby mi přestali dodávat výživu nebo mě nechali umřít, až příště zase chytím nějakou infekci.

Měl jsem spoustu důvodů právě to pokládat za nejlepší řešení. Prokážu tím laskavost každému, kromě sebe. Mohl bych tak dát Bee, tátovi a Philippě šanci, aby v životě otevřeli nový list. Kdybych se z téhle noční můry přece jen probral, kdo ví, jestli bych dokázal chodit? Postarat se o sebe? Sám se najíst? S tím je nemůžu zatěžovat.

Považoval jsem to za ten druh rozhodnutí, o jakém jsem slýchal u horolezců, jejichž výstup dospěl na pokraj

katastrofy; stává se to vzácně, ale přece. Musíte zachovat chladnou hlavu a zvolit rozhodnutí, které bude pro vás a vašeho partnera nejlepší. Za normálních okolností je nemyslitelné přeříznout kamarádům pod vámi lano, a poslat je tak na smrt, ale když to znamená vybrat si mezi tím, jestli se na zem zřítí jeden člověk, anebo dva, pak to uděláte. A teoreticky platí totéž, když se musíte rozhodnout, jestli přeříznete lano nad sebou; víte totiž, že pád vás zabije, ale váš partner se díky tomu zachrání. Tak jsem se na to díval. Přeřezával jsem své lano. Bylo to nejlepší rozhodnutí, k jakému jsem za daných okolností mohl sáhnout.

Během měsíců, kdy jsem tu ležel, ve mně pomalu sílil pocit, že si smrt zasloužím. K tomu všemu přece došlo z nějakého důvodu. Moje tělo a má vina mi přinesly rozsudek. Vůbec jsem nepochyboval, že jde o trest: a největším z mých zločinů bylo, že jsem zabil mámu.

Právě to jsem podle Philippy udělal: moje sestra není pověstná tím, že si bere servítky. Má snad pro mě být jistou omluvou fakt, že když se mámě rakovina vrátila, mi bylo „jen osmnáct“? Táta ji před druhou radioterapií bombardoval důvody, proč neztrácet naději a žít, kdežto já ji držel za ruce, díval jsem se jí do očí a nechal jsem se strhnout jejím zoufalstvím a bolestí. Kdybych se nepostavil na její stranu a nenechal ji pomalu se vzdát, všichni jsme věděli, že by další bolestné léčení absolvovala. Byla by mě poslechla.

Ale když ona měla tak přesvědčivé argumenty. Naprosto přesně věděla, co chce. „Pracovala jsem v hospicích,“ připomněla mi telegrafickým stylem v zápisníku, který s sebou všude nosila. Mluvit pro ni bylo nesmírně těžké, protože po odstranění části jazyka špatně vyslovovala, a hrozně bolestné kvůli pocitu vyprahlosti v ústech, který po sobě hodiny ozařování zanechaly. „Viděla jsem umřít

stovky lidí,“ napsala. „Vím, co chci. Žádné další léčení. Pomoz mi vysvětlit to tátovi.“

Jak jsem mu měl povědět, že se máma vzdává? Už tak byl jen stínem svého starého já. V té době mi připadalo, že můj hlas se hrozně hlasitě rozléhá domem, kde, jak se zdálo, nikdo jiný nemluvil. Táta se stáhl ke čtení thrillerů, cvičil na kytaru, známkoval hromady žákovských prací ze zeměpisu – a dveře pracovny, kdysi otevřené, pevně zavíral. Nenáviděl, když si s ním máma musela dopisovat, proto se tomu stejně jako ona vyhýbal, zdvořile se obcházeli a před obtížnými hovory se skrývali každý ve svém odděleném tichém světě. Jak jsem mu měl říct, že jeho manželka si přeje zemřít? Philippa se po otcově vzoru ponořila do nenávidného, zuřivého ticha. Když máma onemocněla, sestře bylo čtrnáct, a zemřela v máminých šestnácti – těžko se dalo poznat, do jaké míry za její reakci může mámina nemoc a jak velkou roli v tom hraje pubertální náladovost. Philippa oscillovala mezi trucováním ve svém pokoji a ječením na kohokoli z nás. Nešetřila ani mámu, vlastně mi připadalo, že ta to z nás schytává nejvíc. Bylo bolestné se na ně dívat, když byly spolu. Philippa ji odmítala obejmout, měřila si ji s neskrývanou nenávistí a schválně jí ztrpčovala život: trvala na tom, že se musejí vyžehlit jiné šaty, k obědu má být něco jiného nebo že se chce dívat na jiné DVD než to, které jsme v tom měsíci pro rodinný filmový večer vybrali. Nevycházel jsem z údivu, kam až sahá mámina trpělivost, a když jsem se jí letmo podíval do očí, abych viděl, jestli se nelesknou slzami, vždycky byly dokonale suché.

Já v sobě takovou míru tolerance nenašel. Jednou večer máma strčila papírek přes jídelní stůl a Philippy se zeptala: „Jak se má Jenny?“

Philippa zničehonic obrátila oči k nebi a pohrdlivě odsekla: „S tím di do hajzlu. Do hajzlu!“

Vytočený jsem za ní šel nahoru do jejího pokoje. Tohle si máma nezaslouží. Její protesty jsem ignoroval a zprudka jsem otevřel dveře. „Sakra, Phil, co je?“

„Nech mě bejt!“ Philippě tekly slzy a rukávem mikiny si utírala obličej.

„Proč se k ní takhle chováš?“

„Tušíš ty vůbec, kdo je Jenny?“ zeptala se, sedla si na postel, sáhla po časopisu a rychle otáčela stránky. „To byla moje kamarádka z debatního klubu. Kam už nechodím, protože táta místo toho musí v úterý večer mámu vozit na akupunkturu. Copak jí to nedochází? Jenny jsem už neviděla kdovíkolik měsíců. Kvůli ní.“

Rozhlédl jsem se po pokoji – přeletěl pohledem plakáty *Velmi nebezpečné známosti* a *Nepolíbená*, starého medvídka, kterého skopla z postele na podlahu, učebnice dějepisu na stole – a hledal něco, co by mi pomohlo její sobeckost pochopit. „Myslíš, že debatní klub je důležitější než to, aby se máma cítila líp?“

„Tobě se to snadno řekne. Je ti fuk, že co je nemocná, všechno se změnilo. Tuhle jsem přistihla tátu, jak brečít. Viděl jsi ho někdy předtím brečet? Ne, dokonce ani když umřeli babička s dědou. Z mámy je nešťastnej.“ Rukou plácla na obálku časopisu – jako by mě právě to muselo přesvědčit.

„On není nešťastnej z ní,“ namítl jsem, sedl si na židli u jejího psacího stolu a uhladil otevřené stránky učebnice. „To není její chyba. Za to může rakovina. Jestli potřebuješ něčemu dávat vinu, tak tý nemoci.“

Philippa utrhla z časopisu obálku, rozškubala ji na kousíčky a ty vyhodila do odpadkového koše u mých nohou. „Ale rakovině ublížit nemůžu. Na ni se křičet nedá. Nevidím ji.“ Vzhlédla, popaměti vyrvala další stránku, zmuchlala ji do koule a tak dlouho se mi upřeně dívala do očí, až jsem musel uhnout pohledem.

Když jsem druhý den mámě pomáhal na zahradě likvidovat plevel – poctivě se o ni starala až do posledních týdnů svého života –, vytáhla ze zástěry zápisník. „Opalovací krém?“ napsala a já se zvedl z podložky pod koleny, abych jí ho z domu přinesl. Na srpnovém slunci potřebovala vysoký faktor na dlouhou jizvu na krku, pozůstatek operace, při které jí odstranili lymfatické uzliny a taky část jazyka. Už jsem šel přes trávník, když jsem ji uslyšel to slovo zachraptět – bylo zkomolené, ale s jiným se splést nedalo.

„Alexi.“ Obrátil jsem se a ona na mě kývla. Vracel jsem se a ona začala znovu psát. „Požádej Phil, ať mi ho přinese,“ napsala. „Dej si pauzu. Může mi pomáhat ona.“

Cukl jsem koutkem úst. „Nevím, jestli přijde, mami.“

„Řekni jí,“ napsala.

Vzdychl jsem. Nechtěl jsem, aby byla zklamaná.

„To nic,“ napsala a usmála se na mě ze země u paty jabloně. „Tak se prostě chová. Já to chápu. Požádej ji. Možná přijde.“

Ale když jsem vzkaz vyřídil, Philippa nehodlala vstát od svého stolu. Zvedla oči k nebi a dodala, že má moc práce s domácími úkoly.

Takhle to chodilo celé dva roky, kdy byla máma nemocná. Co Philippa udělá, až jí povím, že máma chce další léčení odmítnout? Něco ve mně mi s obavami našeptávalo, že bude ráda, bál jsem se, že by mámě dokonce mohla říct, že se těší, až se jí zbaví.

Několik dnů jsem si zoufale lámal hlavu nad tím, jak jim to sdělit. Vždycky jsem všechno odkládal, a zlé zprávy zvláště. Mohl jsem sobě a lidem kolem ušetřit spoustu trápení, kdybych to nedělal. Jsou věci, které jsem měl Bee říct hned, bez otálení; mám na mysli to, co mě potkalo v průběhu posledních týdnů. Za tu zbabělou prokrastinaci už tvrdě platím kolik měsíců.

Nakonec k tomu došlo bez mého přičinění. Když máma byla ve sprše, táta prolisoval jeden z jejích zápisníků. Našel stránku, kde tlustým modrým popisovačem stálo: „Konec s léčením. Pomoz mi to vysvětlit tátovi.“ Díval jsem se na televizi v obýváku, když se vřítíl dovnitř, zápisník mi hodil do klína a zeptal se: „Kdy jsi mi o tom hodlal říct?“ Červený obličej se mu leskl potem, dýchal rychle a mělce. „To nepřipustím,“ řekl, když jsem neodpovídal. Zápisník mi vyškubl z ruky a vyšel z pokoje. Bouchly dveře jeho pracovny. „Já jí to nedovolím!“ Tentokrát vykřikl – a tak hlasitě jako ještě nikdy. Vypnul jsem v televizi zvuk, potichu jsem se přikradl do chodby a položil ucho na dveře. Ale jen jsem slyšel, jak trhá listy papíru z kroužkové vazby – mámin zápisník. „Diano, to nám přece nemůžeš udělat!“ zařval – a potom dům opět ztichl. Když se dole u schodů objevila Philippa a ptala se, co se děje, zatáhl jsem ji do obýváku a posadil ji vedle sebe na pohovku. Nakonec přece jen nebyla ráda. „To nemůže udělat,“ řekla s očima doširoka otevřenýma. „Doktoři ji nenechají.“

„Budou muset.“ Položil jsem jí ruku kolem ramen. „A my musíme její přání respektovat.“

Odtáhla se. „Nemusíme,“ řekla. „Ty pro to přece nejsi?“
Přikývl jsem, ale uhnul jsem očima.

„Co to s tebou je? Nemůžeš ji nechat umřít. Radioterapie jí tentokrát pomůže,“ vyhrkla a vstala. „Táta bude vědět, jak ji přemluvit. Nemůžeš ji nechat, aby to udělala. Prosím.“
Dala se do pláče. „Prostě chci zpátky svou mámu,“ fňukala. „Aby všechno zase bylo jako dřív.“

V prvních měsících, které jsem v nemocnici strávil, tyhle bolestné scény stále znovu otrásaly mou myslí. Byl jsem přesvědčen, že si odpykávám trest.

Tím, že jsem se rozhodl zemřít, jsem se nakonec smířil s osudem: za všechno, co jsem udělal, musím zaplatit.

3

Dobře se pamatuju na poslední Beinu návštěvu předtím, než se pro nás oba všechno změnilo.

Sestřičky mě položily na levý bok a podepřely polštáři, aby ulevily mým zádům a předešly proleženinám; před nimi byly neustále na stráži. Přes zavřené oči jsem na kůži cítil tlumené sluneční světlo, ležel jsem tedy obličejem k oknu. Poslouchal jsem sirény sanitek, které se kolem řítily po silnici; jakmile přejely dál, výška kvílení se změnila.

Zavrzaly dveře pokoje a mně za zády zazněly lehké kroky. Poznal jsem vůni: citrusy a cigarety. Bea obešla postel, postavila se mezi mě a okno a ucítil jsem, že se rty zlehka dotkla mého čela: obvyklý pozdrav.

„To jsem jenom já,“ ohlásila se zpěvavým hlasem, který přehlušil hluk na oddělení. „Ach.“ Dotkla se mého obličejce. „Počkej, dám to do pořádku.“

Kroky. Pak se někde u nohou postele trhal měkký papír. Kroky se zase přiblížily k mé hlavě. Bea mi několikrát přitiskla kapesníček ke koutku úst, odkud vytékaly sliny, které se pod mou tvář vsakovaly do polštáře.

To ne, pomyslel jsem si. Bea není moje sestřička. Nechci, aby ve mně viděla svého bezmocného pacienta. *To nedělej.*

„A je to. Hned je to lepší.“ Přešla k druhé straně postele a naklonila se, aby mě políbila na pravé ucho. Potom přitiskla tvář k mé a zeptala se: „Zdává se ti něco?“

Odmlčela se.

„Bylo by to hezké.“

Chvilku mě na kůži chladily studené obroučky jejích brýlí, potom se hlava ode mě vzdálila a matrace se prohnula. Bea vlezla na postel a zezadu se ke mně přitiskla.

„Co myslíš, mohlo by se stát, že až usnu a bude se mi něco zdát, tak se v tom snu potkáme? Mé snové já s tím tvým. A chvilku budou spolu.“

Dýchala mi na krk a její ohnutá kolena mě zezadu tlačila do stehén.

„Promiň,“ vzdychla. „Zní to hloupě. Ale dneska ráno jsem měla divný sen. O tobě. A bylo by fajn, kdybych si mohla myslet, žes to doopravdy byl ty.“

Položila mi ruku na záda.

„Zdalo se mi, že jsem v posteli a už se chystám vstávat. Vtom skočí oknem dovnitř kočka, vytáhne drápky a začne mě škrábat po zádech, asi takhle.“ Dlouhými tahy podél mé páteře rozvázně jezdila nehty po tenkém materiálu horního dílu pyžama. Už pěknou řádku dní jsem necítil nic, co by se tomu mohlo rovnat. „Proboha, Ale. Vždyť ty pořád ještě hubneš. Ta žebra.“

Zlehka táhla prsty nahoru, k mému krku.

„A pak mi ta kočička opisovala kruhy na lopatkách. Jako by byla... něco jako masérka.“ Zasmála se neslyšně, ale sotva patrný pohyb jejích rtů na mém krku způsobil, že se mi na zádech a ramenou zježily jemné chloupky. Nadechla se a rukou sáhla na druhou stranu těla.

„Zvenku bylo slyšet, že tam někdo posunuje popelnice. To se mi určitě nezdálo. A někdo se tam smál.“ Masírovala mi břicho. „A naštvála jsem se, protože – přece víš, jaká jsem, když se vzbudím dřív, než zazvoní budík.“

Vím. Po obličejí mi přelétl úsměv, třebaže se v něm nepohnul ani sval. Nezapomněl jsem, jak se moje ospalá Bea, s oteklýma očima a obličejem zmuchlaným od záhybů

povlaku polštáře, převalovala a skučela na mě, jestliže se sousedé před sedmou ráno opovážili prásknout dveřmi svého bytu. Pokud jsem někdy vstával dřív než ona, musel jsem zachovat absolutní ticho. Ale když tomu bylo naopak, ona kupodivu směla dělat tak velký rámus, jak se jí jen zachtělo, a všude rozsvítit.

„Pak mě ta kočička začala štípat do prstů,“ pokračovala. „A já se v duchu divím, jak mě může štípat? Pak slyším další smích, ale tentokrát z naší ložnice. Slyším hlas, který říká: ‚Ty jsi tak roztomilá, když spíš. Ospalá sladká Bea.‘“

Vždycky předstírala, že nesnáší, když jsem ji tak oslovoval.

„Ten hlas znám, myslím si. A říkám: ‚Byls dlouho pryč.‘ Usměju se a natáhnu ruku, abych se dotkla tvého obličeje.“

Zvedla ruku k mé tváři.

„A řeknu: ‚Vrátil ses. Přišels domů.‘“

Bea.

„Byl to živý sen. Byls tam, přímo tam, štípal jsi mě a hladils mě po čele. Políbils mou jizvu.“

Viděl jsem ji. Tu dokonalou jizvu, důlek, který ret znatelně zvedal k nosu; jediný viditelný pozůstatek mírné formy rozštěpu rtu. Až když jsem ho líbal kolikátý rok, konečně se přestala snažit schovávat ho pod rukou.

„Byla jsem šťastná,“ zašeptala; avšak smích byl ten tam. „Ale pak jsi zmizel. Víš, jak se ve snech někdy rozplynou ostré hrany? Převalila jsem se a natáhla jsem k tobě ruku, ale tys tam už nebyl.“

Dlaň mi tiskla na břicho a palcem jezdila po vystupujících žebrech právě tak, jak mi kdysi hladívala svaly.

„A potom jsem se vzbudila a vzpomněla jsem si. Tys tam přece nemohl být.“

Popotáhla nosem a její hlava se ode mě odtáhla.

Jsem sice ochrnutý, ale stále cítím, když mě kvůli ní rozbolí srdce, jako v tu chvíli. Chtěl jsem zvednout

ruku s kanylou, položit ji na její a uklidnit ji, že konec je blízko.

Právě v to jsem totiž doufal. Chtěl jsem to skončit, přál jsem si sejmout tu tíhu z jejích útlých ramen a přiblížit ji k lepším dnům. Dělán pokroky, myslel jsem si. Už brzy začnou mluvit o tom, že mě nechají umřít.

Před mou hospitalizací jsme mluvíváli o třech dětech, které budeme mít. Dva chlapce a holčičku. Všichni budou od raného věku lézt po skalách (to je naučím já) a budou se učit kreslit (to zase Bea). Od mého táty se naučí hrát na kytaru a dceru pojmenujeme po mé mámě. S ní se Bea nikdy nesetkala, přesto to byl její nápad. Pamatuji se, kde jsme přesně byli ve chvíli, kdy to navrhla: na dovolené v Algarve. Pláž Praia de Odeceixe tvoří úzký výběžek souše se zlatým pískem, ohraničený na jedné straně zátočinou řeky – brouzdalištěm pro malé děti – a z druhé strany oceánem, kde si ty větší hrají ve vlnách. Na skice, kterou Bea nakreslila, ležím na zádech, opírám se o lokty a snažím se odhalit, jak ty černé, rozeklané útvary z krystalické břidlice asi vznikly – a taky něco ještě důležitějšího: jestli se na ně dá vylézt.

„Tamhle ta holčička hází bratříčkovi hračky do vody,“ podotkla Bea a odložila tužku. „To je rošťanda.“

Obrátil jsem se tím směrem. „Kde?“

„Nehýbej se!“ zarazila mě. „Ještě jsem neskončila.“

Zavrtěl jsem hlavou a zasmál jsem se.

„Promiň.“ Tužku zase zvedla. „Nechtěla jsem, aby ses tam podíval. Jen jsem ti to řekla.“

S hlavou znovu ve správné poloze jsem zase usilovně zkoumal útesy.

„Kdybychom jednoho dne měli holčičku,“ pokračovala. Tužka škrábala po papíru a já po Bee pokukoval koutkem oka. Naklonila hlavu a přimhouřenýma očima si měřila skicák, odhadovala, jak se jí kresba daří. „Napadlo mě, že

bychom jí mohli dát jméno, které by nějak připomínalo tvou mámu. Diana asi ne – to zní trochu staromódně, co ty na to? Co takhle Didi?“

Usmál jsem se. Malá Didi. V téhle souvislosti mě mámi-no jméno nikdy nenapadlo, ale když to teď zmínila – ano. Dokonalý způsob, jak zachovat její památku.

„Co myslíš?“

„Smím mluvit?“ zeptal jsem se. „Musel bych hýbat ústy – abych tím nezkažil tvůj mistrovský kus.“

Hodila po mně tužku a zasmála se. „Mluvit smíš.“

„V tom případě to podle mě je skvělý nápad. Mámě by se moc zamlouval.“ Tužku jsem jí podal a snažil jsem se ničím jiným než rukou při tom příliš nehýbat.

„Jaká byla?“ zeptala se Bea.

„Už jsem ti o ní vyprávěl, ne? Mám pocit, že jsem ti pověděl všechno.“

„Musí toho být víc.“ Bea odložila náčrtník a posunula si ručník blíž. Sedla si vedle mě a světlý zelený plášť přetáhla přes kolena. Trvala na tom, že chce jet někam, kde je teplo, moře zářivě modré a písek zlatý – kde ti nezbude než chodit nahore bez a předvádět horolezecká ramena, dodala s ironickým úsměvem. Nabrala ho celou hrst a v kaskádách ho nechávala propadávat mezi prsty. „Pověz mi o ní nějaké detaily,“ řekla. „Ráda bych věděla, jestli naše děti budou v něčem jako ona, i když se s ní nikdy nesetkaly.“

„Detaily?“ zopakoval jsem, zaklonil hlavu a zavřel oči před ostrým slunečním světlem. „Neuměla lidem říct ne.“

„A to je dobře, nebo špatně?“

„Dobře,“ odpověděl jsem. „Většinou. Ale někdy toho lidé využívali.“

„Třeba Philippa?“ Přikývl jsem. Bea měla o vztazích v naší rodině výtečnou představu, když se uváží, že za mámina života s námi ještě nebyla.

„Milovala růže. Na každé narozeniny si vždycky přála do zahrady zasadit jednu novou. Nikdy nechtěla nic jiného. Nejradši měla růžové a do zahradního deníku si psala seznam jejich jmen. Kdysi jsem pro ni opatřil jednu, kterou nazvali Gertrude Jekyllová.“

Bea se zasmála. „Tím máme vyřešeno Didino prostřední jméno.“

V tu chvíli jsem mámu jasně viděl, jak se na zahradě sklání k jedné z nových růží, kterou právě sází, a lem vzorované sukně jí uvázl v rozbahněné půdě. Ucítil jsem v hrudi svíravý pocit, a proto jsem přešel k jiné vzpomínce. „Taky měla ráda rokfór s čatní z karamelizované cibule. Na krekrech s pažitkou. Bez másla.“

Bea mi položila ruku na rameno a napětí kolem mého srdce povolilo. „Kéž bych se s ní byla setkala,“ řekla.

„Kvůli tomu sýru?“

Zasmála se. „Ano. Kvůli němu.“

Takhle jsme spolu mluvili často.

Ale když teď s Beou nejsem, nemá s kým ty děti mít. Žasnu nad jejím pevným odhodláním zůstat po mém boku. Zpočátku jsem si dělal starosti, že by její návštěvy po čase mohly řídnout. Že vliv skutečného života a skutečných rozhovorů ji ode mne postupně vzdálí. Přesto stále přichází. Byl bych udělal totéž? Určitě jí musela hlavou proběhnout myšlenka, že by bylo lepší, kdybych umřel. Lepší pro mě, ale taky pro ni. Mohla by žít dál.

Bea si zase položila hlavu vedle mé. „Někdy mi zvláště scházíš. Jako včera večer – namluvila jsem si, že mě ze zahrady někdo pozoruje. Doslova jsem z toho šilela. A ty bys mi byl určitě řekl pár slov, po kterých bych se cítila líp.“ Odmlčela se a vzdychla. „Možná trávím příliš mnoho času o samotě.“

Ucítil jsem na krku její rty.

„Vzbuď se, vzbuď se, vzbuď se,“ zašeptala. Potom: „Usni, usni, usni.“ Nemohla se rozhodnout, co chce. Moje Bea. Těžce zkoušená příliš bolestnou láskou.

Po tom, co odešla, jsem ji tam za sebou dál zřetelně cítil. Nebyli jsme na nemocniční posteli, ale zpátky doma. Právě jsem – jako tolikrát – jenom předstíral, že spím, a provokoval ji tak k tomu, aby mě probudila. Ležela za mnou a líbala mě na lopatky. Hladkou nohu ovinula kolem mě a převrátila mě na sebe, takže jsem na ní ležel celou vahou těla a cítil jsem, jak se mi její nahota tiskne do zad. „No tak, Alexi! Prober se,“ zamumlala a nehty mi zlehka kroužila po hrudi a níž, po břicho. Zatáhla za gumu mých trenýrek. „Tak. Se. Přece. Vzbuď.“

Jak ta představa pokračovala, moje tělo reagovalo, jako by se to odehrávalo doopravdy. To je další zvláštnost mého zdravotního stavu – pořád se mi dokáže postavit. Jen ne nutně přesně v tu chvíli, kdy chci. Nestane se to pokaždé, když je Bea tady, ani když se mě některá ze sestřiček dotkne. Neztvrdne mi vždycky, když myslím na Beu nahou – na rozdíl od minulosti. Poté, co si poprvé všimla, že se tenká příkrývka znenadání dala do pohybu, slyšel jsem, jak se jí dech zadrhl a zrychlil. Dotkla se mé nohy, sáhla výš – vtom zaváhala a couvla. Chvíli tiše stála a potom zavolala doktora Sharmu.

„Podívejte,“ řekla. „Co to znamená?“

„Nejspíš vůbec nic,“ zklamal ji doktor Sharma. „Alex stále bude schopen erekce – jeho tělo bude v některých ohledech fungovat podobně jako dřív.“

„Ale vypadá to hodně divně, že to jeho tělo dělá. Co když to způsobil můj hlas?“

„Ano, člověka to mate. Je mi líto, ale nejsem přesvědčen, že je to tím. Podle mě to není důsledek reakce na vnější podněty.“

Krátce jsem si představil, jak ho přirazím ke zdi a zeptám se, oč mu vlastně jde. Zoufale jsem toužil, aby se mě Bea dotkla. Proč ji nenechá, aby to zkusila? Čemu by to mohlo uškodit?

„Poslyšte, Beo – smím vám tak říkat?“ zeptal se doktor Sharma. „Co tu vidíme, se zřejmě tak trochu podobá tomu, co se děje s jeho očima. Víte, že je Alex má někdy pootevřené a jindy zavřené?“

„Ano. Ale tohle, to se děje právě teď. Jde o něco jiného, nebo ne?“

„Snad k tomu dochází méně často. Ale v podstatě je za tím stejný mechanismus. Jeho tělo dělá některé věci – otevírá oči, nebo dokonce slzí – bez toho, že by nad tím měl kontrolu a nutně reagoval na vaši přítomnost. Něco z toho, co dělá, je čistě reflexní povahy.“

„Jak si tím můžete být tak jist?“

„Provedli jsme velké množství testů. Pozorujeme ho. Ve velice vzácných případech, kdy zjistíme, že pacienti jako Alex jsou při vědomí, se to povede díky tomu, že na některém skenu se ukážou jisté druhy aktivity v jejich mozku, nebo protože si všimneme, že mrkají nebo hýbou očima, reagují na to, co jim říkáme. Alex nic z toho nedělá.“

„Myslela jsem, že by to mohlo něco znamenat,“ hlesla téměř tiše.

„Já vím. Je mi líto. Totéž platí pro některé jiné věci – můžete si všimnout, že se mu mění pulz nebo se mu dělá husí kůže, když se ho dotknete. Vypadá to, jako by byl při vědomí, ale není. Ovšem jestli uvidíte, že vás sleduje očima, nebo si budete myslet, že na vás mrkl, to by bylo něco jiného. Řekněte mi, jestli se to stane.“

„Podle vás tedy netuší, že tady jsem.“

„Říkám jen to, že nyní podle našeho názoru není při smyslech. Ale i tak je dobré ho navštěvovat. Jenom se snažte nedělat si plané naděje.“

Nastalo trapné ticho.

„Když už jste tady,“ ukončila ho Bea, „chtěla jsem se vás zeptat ještě na něco.“

„Samozřejmě, jen do toho.“

„Jestli přijde k sobě, kolik si toho z doby předtím bude pamatovat?“

„Beo,“ pravil doktor Sharma varovným tónem, „nepředpokládáme, že se probere, to dobře víte. Je vám jasné, jaké jsou vyhlídky?“

„Mluvím čistě hypoteticky. Co kdyby se probral?“

„Bojíte se, že by se na vás nemusel pamatovat?“

„Ne, já...“ Zarazila se a vzdychla. „Spíš jde o jeho paměť z doby těsně před tím. Pár týdnů předtím nebo přímo z toho dne, kdy spadl. O to mi jde. Slyšela jsem, že po úrazech hlavy si někdy nemůžete vzpomenout...“

„Zřejmě vám hodně záleží na tom, abyste přesně věděla, co se stalo, kvůli čemu sklouzl. Byl to zkušený horolezec, jak jsem slyšel?“

„Velmi.“

„Mohl by si to pamatovat, ale taky nemusel. Nejsem si jist, že bych opravdu měl...“

„Čistě hypoteticky,“ přerušila ho Bea. Znělo to frustrovaně; ještě mžik, a s doktorem Sharmou a jeho vyhýbavými odpověďmi ztratí trpělivost.

„Pacient s takovými zraněními si pravděpodobně nebude pamatovat den samotné nehody. Dobu před ním – těžko říct. Hrála by při tom roli celá řada věcí.“

„Dobře, rozumím,“ řekla. „Pamatovat by si to mohl, ale taky nemusel.“

V té době jsem předpokládal, že ty otázky klade, protože doufá, že si na všechno *vzpomenu*. Teprve teď, při pohledu zpátky, mi vrtá hlavou, jestli si vlastně nepřála pravý opak.

4

Jak měsíců mé hospitalizace přibývalo, stále pevněji jsem byl přesvědčen, že si Bea myslí, že ji neslyším. Podle toho, jak na mě mluvila, jsem usoudil, že představa, že ji možná poslouchám, se jí zamlouvá, ale přesně tak to bylo: pouhá představa. Ne skutečnost; tak to neviděla.

Někdy se mě na něco zeptala a pak vteřinu čekala, jako by na odpověď. Většinou se mnou však mluvila jako s deníkem, který je třeba zaplnit tím, co přes den dělala a co si myslela, a mezi to občas přihodila nějaké to přiznání. Její monology, to byly zápisy v deníku nebo dopisy dávnému příteli. I když vlastně ne, něčím se od nich lišily. Způsob, jakým vrhala slova do místnosti, jako by na nich nezáleželo, mě zneklidňoval. Proč, na to jsem nedokázal přesně ukázat prstem, moje hlava nedovedla tu souvislost vyhmátnout. Bea to však udělala za mě. Nedlouho po tom snu, v němž jsem se objevil v její posteli, za mnou přišla znovu.

Nervózně přecházela po pokoji. Hlas zněl tu z jedné strany, tu z druhé, stejně jako její kroky.

„Takže co jsem dneska dělala...?“ začala. Nedokázal jsem se soustředit na to, co říká. Sestřičky mě položily na záda, ale jednu ruku mi nechaly zkroucenou. V téhle bezděčné mučící technice měly bohatou praxi – zanechávaly své oběti v poloze, která vyvolávala šílený stres.

„... pak jsem si šla zaběhat...“